

In dit nummer:

Als wanhoop
toeslaat 1

Partner aan het
woord: CIRÉ 2

Collega's op de
vlucht 3

Komen en gaan 4

'Vandaag moet ik
in jouw huis ver-
blijven' (Lc 19,5) 4

Als wanhoop toeslaat

Roger Kalemba heeft zich op 19 december jongstleden van het leven beroofd. Deze ongeveer vijftig jaar oude Congolese onderdaan die al 15 jaar in België leefde, verhing zich in de douches van de blauwe vleugel van het "Centrum voor illegalen" van Vottem aan de vooravond van een tweede poging tot uitzetting.

Tijdens zijn lang verblijf in België had Roger

Kalemba vruchteloos een asielaanvraag ingediend, alsook verscheidene regulariseringsverzoeken. Alain Grosjean bezoekt het CIV voor de vereniging 'Point d'appui' en maakt al verscheidene jaren deel uit van het 'Transit'-platform voor geaccrediteerde bezoekers. Hij had Roger twee dagen voordien ontmoet en volgens hem was er niets dat

aan een dergelijke handeling deed denken, ook al was de man sterk aangedaan door het bericht van het overlijden van zijn moeder. Net zoals de medegedetineerden was Alain verrast en zeer diep geschokt door die tragische gebeurtenis, die maakte dat er in het gesloten centrum in psychologische begeleiding moest worden voorzien. Door het CRACPE (Collectif de Résistance Aux Centres Pour Étrangers) werden er verscheidene eerbetuigingen en protestacties georganiseerd. Roger Kalemba werd te Herstal begraven in aanwezigheid van de Congolese gemeenschap van Luik.

hem? Omdat we het belangrijk vinden voor u, onze lezers, een gezicht te geven aan dit anonieme slachtoffer van het beleid van gedwongen terugkeer dat door onze regering in onze naam werd opgezet en om hem eer te betonen. We moeten hem gedenken en hem symbolisch trachten te volgen tot in zijn wanhoopsdaad. Dat is ongetwijfeld de enige blijk van barmhartigheid die we hem nog kunnen geven.

Roger Kalemba
wachtte op de twee-
de uitwijzingspoging.

Vervolgens omdat het al de tweede zelfmoord is die in een gesloten centrum werd geregistreerd in 2015. Vergeten we immers niet Benamar Lamri, die zich op 2 april jongstleden opgehangen heeft in Merksplas. Ook hij was al 15 jaar geïntegreerd bij ons! Dat werpt een schril licht op het structurele geweld en de fundamentele onmenselijkheid die voortkomen uit ons sys-

teem van administratieve detentie met het oog op een gedwongen uitdrijving uit het land.

Die zelfmoorden en de vele andere wanhoopsgebaren waarvan onze bezoekers getuige zijn, vormen niet zomaar ongelukkige voorvallen, maar ze zijn wel de voorspelbare en onvermijdelijke gevolgen van een dogmatisch uitwijzingsbeleid waarmee men beweert de natuurlijke en historische loop van migratie te kunnen stoppen.

Nu staatssecretaris Francken prat gaat op de prestaties van zijn diensten – *meer dan*

- Vervolg op pagina 2

Waarom wijden we dit editoriaal aan

Partner aan het woord: CIRÉ

Om het jaar te beginnen, hadden we een ontmoeting met Caroline Intrand, mededirectrice van CIRÉ, Coordination et Initiatives pour les Réfugiés et les Étrangers. JRS Belgium is al lang lid van CIRÉ. Wij werken samen in de Transitgroep, een platform voor NGO's die zich inzetten voor vluchtelingen en migranten.

Wat is de opdracht van CIRÉ?

CIRÉ is een “koepel”-organisme dat 24 organisaties met uiteenlopende en elkaar aanvullende interesses verenigt (Caritas International, Amnesty, JRS-B, syndicaten enz.). Samen houden wij ons bezig met kwesties in verband met

Caroline Intrand,
co-directrice van CIRÉ

migratie, of het nu gaat om asielzoekers, vluchtelingen of mensen zonder papieren, dan wel om vreemdelingen over het algemeen.

Wat kenmerkt uw inzet voor vluchtelingen en migranten?

CIRÉ heeft drie soorten activiteiten. Om te beginnen komen wij op voor de rechten van de vreemdelingen en voor een zo rechtvaardig mogelijk migratiebeleid, meer bepaald voor het

in acht nemen van Rechten van de Mens. Wij bieden verscheidene opvangdiensten voor migranten aan. Die omvatten juridische en sociale opvang, Franse taallessen, solidaire hulp voor huisvesting, hulp voor het erkennen van diploma's en opvang voor asielzoekers. Ten slotte voeren wij politieke actie omtrent de verschillende migratiekwesties: immigratie (toegang, verblijf), asiel, integratie, detentie en uitdrijving.

U werkt met JRS-B samen inzake detentie. Wat betekent die samenwerking voor u?

Detentie is een gevoelig aspect van het migratiebeleid. Ze wordt door de regering gebruikt als een middel voor het beheer van de stromen van vluchtelingen en gedwongen migranten. Maar dat leidt mee tot criminalisering van personen die geen enkel misdrijf hebben gepleegd en maakt dat die mensen scheef worden bekeken. Detentie is ook bijzonder hard op menselijk vlak, aangezien ze nefaste lichamelijke en psychologische gevolgen heeft voor degenen die ze ondergaan. In deze context van uitwijzing becommentarieren wij ons om het in acht nemen van de rechten en de waardigheid van de gedetineerden.

Bezoeken in gesloten centra zijn dan ook heel belangrijk om ons rekenschap te geven van de detentie- en uitdrijvingsvoorwaarden. Daardoor kunnen we ons ook een idee vormen van de behoeften van die mensen en hun morele en psychologische steun verlenen, alsmede sociale en juridische

hulp. Dat zijn de doelstellingen van de Transitgroep, waartoe CIRÉ en JRS-B behoren.

JRS-B is de enige bij CIRÉ aangesloten vereniging die zich toespitst op detentie. Samen met Caritas International en verscheidene andere organisaties hebben wij geaccrediteerde bezoekers die naar gesloten centra gaan. Hun rol is zeer belangrijk voor het verdedigen van de rechten van de migranten. CIRÉ steunt die acties door bij te dragen tot de vorming van die bezoekers, door hun bezoeken te omkaderen en door op politiek vlak op te komen voor hun rechten.

Welk(e) project(en) wil CIRÉ nog verwezenlijken?

Een van de projecten van CIRÉ is het ontwikkelen van een politiek luik van de Transitgroep. Wij hebben een onmiskenbare verharding vastgesteld in sommige aspecten van het migratiebeleid, door het vermenigvuldigen van de gesloten centra in Europa en het verlengen van de duur van de detentie. In 2016 willen wij een stand van zaken op het gebied van detentie tijdens het jongste decennium publiceren, op basis van de vaststellingen van de bezoekers. JRS-B zal een belangrijke partner zijn voor dat project.

Via het platform “Recht voor Iedereen” willen wij overigens toezicht houden op de hervorming van de juridische hulp. Ook beogen wij een colloquium over migratie te organiseren om met het middelveld na te denken over migratie en vrij verkeer.

Sandrine LAURET - JRS-B vrijwilligster

Vervolg pagina 1 - 10.000 mensen teruggestuurd naar hun land van herkomst in 2015 alleen – stellen wij vast dat de door de Dienst Vreemdelingenzaken gebruikte middelen werden uitgebreid en verhard, soms in strijd met de wet.

We blijven de dwalingen aanklagen van een ideologie die migranten op de eerste plaats als een bedreiging voor onze samenleving ziet. Deze mensen zouden kunnen worden opgevangen, maar dan in het kader van een echt immigratiebeleid – dat al sedert decennia ontbreekt – als een gunstige inbreng voor onze demografie en economie. Bijdragen tot het ontstaan van een nieuw migratiemodel, is een hele uitdaging voor JRS-B.

Baudouin VAN OVERSTRAETEN - Directeur

Collega's op de vlucht

Eind december 2015 brachten de Syrische Nagham (33) en Shadan (33) Alhamyi op de Algemene Vergadering van JRS-Belgium een aangrijpend getuigenis over hun werk met kinderen in Syrië en in België. In augustus maakten de zussen, samen met hun broer Shalan (34) en Naghams echtgenoot Hassan (34), zoals zovelen de bangelijke oversteek per rubberboot naar het eiland Samos. Na een lange tocht door Europa zochten ze bij hun aankomst in Brussel de kantoren van JRS-B op. Shadan vertelt.

Hoe blik je terug op de lange tocht naar en door Europa?

De reis was veel harder dan we verwachtten. Het duurde lang en het was riskant op meerdere momenten. Het afscheid van onze moeder, voor wie de reis fysiek te zwaar was, viel het moeilijkst. Het was heel vroeg 's morgens en nog donker, en mijn moeder bleef maar gebeden zeggen. Op de bus richting Libanon huilde ik onophoudelijk. Heb ik voldoende gezegd bij het afscheid? Wanneer zullen we haar terugzien? Was dit alles wel een goed idee? Maar er waren ook momenten van opluchting, zoals toen we voet aan wal zetten na de helse overtocht per rubberboot in het midden van de nacht. De volgende dag speelden we als kinderen in het water. We hadden er nood aan.

Wat waren jullie eerste indrukken bij jullie aankomst in België?

Aangezien we ons niet onmiddellijk konden laten registreren bij de Dienst Vreemdelingenzaken, trokken we na een overnachting in een hotel naar de kantoren van JRS-B. Het team verwelkomde ons hartelijk en

we dronken samen thee. Het regen-de buiten en we waren zo dankbaar

Yoga voor kinderen bij JRS in Syrië.

ergens binnen te zijn. Het was de eerste keer dat we het gevoel hadden dat we de juiste keuze gemaakt hadden. In afwachting van onze registratie bood pater Robert Huet, de overste van de jezuïetengemeenschap La Colombière, ons tijdelijk onderdak aan. De stilte, de netheid, de organisatie en de warme aanwezigheid van de jezuïeten deden me denken aan het klooster Touffaha waar we in Syrië vaak op retraite gingen.

Na registratie kwamen jullie in het asielcentrum Westakker te Sint-Niklaas terecht. Hoe verliep dat?

Ik keek ernaar uit. Eindelijk ergens aankomen, dacht ik, niet meer onderweg zijn. Maar het werd een moeilijke ervaring. Het centrum was juist opgezet en heel wat voorzieningen ontbraken nog. De dagen waren lang en onbestemd. Behalve eten was er amper iets. Vrouwen klaagden veel, kinderen speelden niet met elkaar, maar schreeuwden en vochten. Hun ouders waren radeloos en sloegen hun kinderen openlijk. Zo groeide bij ons het idee om de kinderen technieken te leren om met stress en emoties om te gaan en hen te stimuleren om samen te spelen.

Hielden deze activiteiten ver-

band met jullie werk in Syrië?

Ja, de laatste twee jaar in Syrië werden Nagham en ik gevraagd om mee te werken aan een JRS-project waar we een vredige plek creëerden voor kinderen van alle religies om samen te zijn en samen te spelen ver van de oorlog. Naast educatie, sport en spel stelden we het psychologisch, sociaal en menselijk welzijn van de kinderen voorop. We boden hen luister- en stiltetechnieken aan die pater Frans van der Lugt SJ ons geleerd had. Hoe aanwezig zijn en zonder oordelen luisteren? De kinderen hebben enorm nood aan een oprecht luisterend oor. Hun ouders kunnen hun die ruimte vaak niet geven.

Wat hoop je voor de toekomst?

Kinderen delen angstige ervaringen met elkaar in asielcentrum Westakker.

Ik hoop dat mijn moeder Syrië snel kan verlaten en hier bij ons kan zijn. Ik wil ook snel Nederlands leren en vervolgens een job vinden. Het werk dat we in Syrië voor JRS deden lag me. Ik kon veel van mezelf geven en ik voel dat de nood in de asielcentra hier groot is. Voor vluchtelingen wens ik dat ze zo snel mogelijk hun plek vinden, een plek waar ze kunnen zijn wat ze willen zijn. Dan kunnen we weer een normaal leven leiden en niet langer enkel vluchteling zijn.

Barbara MERTENS

Komen en gaan

Aude Nyirahakizimana
verlaat JRS.

Aude Nyirahakizimana nam afscheid van JRS-Belgium. Twee jaar lang heeft zij als gemachtigd bezoeker het detentiecentrum van Vottem bezocht. Aude kan goed luisteren, waardoor zij snel het vertrouwen van de gedetineerden won. Door haar stralende glimlach heeft zij veel vreugde gebracht in Vottem, maar ook in ons team. Alain Grosjean van zusterorganisatie *Point d'Appui* zal haar ook missen. Na hun wekelijkse bezoek aan het centrum wisselden Aude en Alain vaak hun ervaringen uit. Het ging dan niet alleen over dossiers en procedures, maar ook over henzelf. Wij begeleiden de mensen die op ons een beroep doen in de gesloten centra, maar zijn ook begeleiders van mekaar. De autoritten met Aude waren avontuurlijk. Zij was nooit gehaast en nam de onwaarschijnlijkste routes. Alain heeft ervan genoten.

Clémence Escoyez
vervoegt het team
van geaccrediteerde
bezoekers.

De jongste geaccrediteerde bezoeker die JRS-Belgium ooit heeft gehad, is Clémence Escoyez, twintig jaar en studente antropologie aan de *Université Catholique de Louvain*. Haar studie spitst zich toe op het thema van de ballingschap. Langs het internet ontdekte zij JRS, waarvan de wijze van werken haar onmiddellijk aansprak: menselijk en professioneel. Vanuit haar verlangen om iets te doen voor mensen in 'ballingschap' engageerde Clémence zich als bezoeker. Zij maakte reeds kennis met de detentiecentra van Merksplas, Brugge en Vottem. De eerste ontmoetingen met gedetineerden bevestigden haar alleen maar in haar keuze.

Pieter-Paul LEMBRECHTS SJ

« Hoe ze een hele toekomst kunnen veranderen met één papier ! »

Citaat van een gedetineerde

Zeven Bijbels podcast rond het
thema vluchtelingen.

‘Vandaag moet ik in jouw huis verblijven’ (Lc 19,5)

Een gebedstraject rond de vluchtelingencrisis

JRS-Belgium werkte mee aan een audio-retraite die werd gelanceerd door het Platform voor spiritualiteit van de jezuïeten. Het initiatief wil inspiratie bieden aan mensen die begaan zijn met de vluchtelingencrisis. Zeven podcasts gaan in op telkens een ander aspect van het op de vlucht zijn en het verlenen van gastvrijheid. Er wordt gebruik gemaakt van Bijbelverzen, muziek – vaak gezongen door vluchtelingen – en vragen om het Bijbelverhaal in het eigen leven te laten binnenkomen. U kunt deze podcasts beluisteren op www.biddenonderweg.org/vluchtelingen, of downloaden op uw smartphone of tablet.

Vergezellen

Dienen

Verdedigen

JESUIT REFUGEE SERVICE BELGIUM VZW

IBAN: BE40 5230 8069 3163

BIC: TRIOBEBB

Maurice Liétartstraat 31/ 9

Tel: +32-2-738 08 18

info@jrbelgium.org

B- 1150 Brussel

Fax: +32-2-738 08 16

www.jrbelgium.org

Voor een fiscaal attest (vanaf 40€) kunt u storten op de volgende rekening:

VZW Caritas International, Liefdadigheidsstraat 43, 1210 Brussel

IBAN: BE88 0000 0000 4141 BIC: BPOT BEBI, onder vermelding van "P168JRS"

Verantwoordelijke uitgever: Baudouin Van Overstraeten, c/o JRS-Belgium